

Uchwała Nr 18/198/21/VI
Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 13 kwietnia 2021 r.

w sprawie sposobu rozpatrzenia petycji Pani B.T., dotyczącej wprowadzenia zakazu używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w pracach porządkowych z uwagi na powstające zanieczyszczenie powietrza i hałas.

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o *samorządzie województwa* (Dz.U. z 2020 r. poz. 1668, ze zm.), w zw. z art. 2 ust. 3, art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) uchwała się, co następuje:

§ 1.

1. W wyniku rozpatrzenia petycji Pani B.T., w interesie publicznym, wniesionej w dniu 11 marca 2021 r., dotyczącej wprowadzenia zakazu używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w pracach porządkowych z uwagi na powstające zanieczyszczenie powietrza i hałas, postanawia się nie uwzględnic żądania zawartego w tej petycji.
2. Uzasadnienie sposobu załatwienia petycji, o której mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Zarządu
Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Gustaw Marek Brzezin

STANOWISKO

w sprawie rozpatrzenia petycji Pani B.T., w interesie publicznym dotyczącej wprowadzenia zakazu używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w pracach porządkowych z uwagi na powstające zanieczyszczenie powietrza i hałas.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* (Dz.U. z 2020 r. poz. 713, ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o *petycjach* (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), Rada Miasta Olsztyna pismem znak: BRM.0002.VIII.31.2021 z dnia 8 marca 2021 r. (data wpływu do tut. Urzędu - 11 marca br.) przekazała Marszałkowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwałę Nr XXXI/530/21 z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie *przekazania petycji zgodnie z właściwością* wraz z uzasadnieniem uchwały i załącznikiem stanowiącym petycję Pani B.T., dotyczącą wprowadzenia zakazu używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w pracach porządkowych z uwagi na powstające zanieczyszczenie powietrza i hałas.

W przedmiotowej petycji Pani B.T. podniosła, iż działając w imieniu Zarządu Wspólnoty Mieszkaniowej Grunwaldzka 14 B (w Olsztynie), zwraca się z uprzejmą prośbą o wprowadzenie - wzorem innych miast - ustawy zakazującej używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści (również odnośnie do spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych oraz osób fizycznych).

Prośbę swą argumentowała następująco:

- 1) Uciążliwy i długotrwały hałas uprzykrza życie mieszkańcom, znacząco utrudnia czy wręcz uniemożliwia naukę i pracę zdalną.
- 2) Dmuchawy pogarszają stan powietrza i przyczyniają się do zwiększania problemu smogu poprzez emisję spalin, jak również ponowne podnoszenie pyłów opadłych np. z okolicznych kominów.
- 3) Usuwanie opadłych liści ze wszystkich trawników, zwłaszcza w parku, jest wręcz niewskazane, gdyż są one ważnym elementem ekosystemu i chronią ją przed przesuszeniem oraz nadmiernym wychłodzeniem, a rośliny, owady, żyjące w ściółce zwierzęta przed przymrozkami (pod liśćmi zimują np. będące pod ochroną jeże, kryją się zawilce, przyłaszczki i przebiśniegi). Ponadto, liście ograniczają ubijanie wierzchniej warstwy gleby, które bywa przyczyną pogorszenia stanu krzewów i drzew. Liście powinny zatem służyć środowisku.
- 4) Robotnicy wykonujący tę pracę są szczególnie narażeni na utratę zdrowia.
- 5) Wprowadzenie postulowanej ustawy byłoby wyrazem dbałości o nasze otoczenie oraz ważnym krokiem w walce z hałasem i zanieczyszczeniem powietrza w naszym mieście.

W odpowiedzi na wyżej wymienioną petycję informuje się, co następuje.

Po analizie problemu oraz argumentacji zawartej w petycji należy zauważyć, że Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego mając na uwadze jakość powietrza, konieczność jego ochrony przed zanieczyszczeniem oraz wpływ jakości powietrza na zdrowie obywateli, w pierwszej kolejności realizuje obowiązki wynikające z przepisów prawa, w tym m.in. z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.), dalej „*Pos*”.

Odnosząc się do przedstawianych w petycji kwestii stwierdzono, że ewentualny zakaz używania spalinowych dmuchaw do liści może wynikać z programu ochrony powietrza (pop) i planów działań krótkoterminowych (pdk).

Zgodnie z art. 91 ust. 1, 3 i 5 ustawy *Poś* dla stref, w których przekraczane są określone prawem poziomy substancji w powietrzu, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, dalej „GIOŚ”, wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 ustawy *Poś*, zarząd województwa opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Następnie sejmik województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania od GIOŚ wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 ustawy *Poś*, określa, w drodze uchwały, program ochrony powietrza.

Ponadto, zgodnie z art. 92 ust 1 i 1c ustawy *Poś* w przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od GIOŚ, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych. Następnie sejmik województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania od GIOŚ informacji o ryzyku, o której mowa powyżej, określa, w drodze uchwały, plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92 ust. 1.

W związku z powyższym Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizując obowiązki wynikające z art. 91 i 92 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* w roku 2013, 2016 i 2020 określił:

- 1) „*Program ochrony powietrza ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla strefy miasto Olsztyn*” - Uchwałą Nr XXXI/614/13 z dnia 28 października 2013 r.;
- 2) „*Program ochrony powietrza dla strefy miasto Olsztyn ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10*” - Uchwałą Nr XIX/446/16 z dnia 30 sierpnia 2016 r.;
- 3) „*Plan działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10*” - Uchwałą Nr XVI/282/20 z dnia 26 maja 2020 r.;
- 4) „*Plan działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10*” - Uchwałą Nr XVI/283/20 z dnia 26 maja 2020 r.

Ww. programy i plany stanowią główne dokumenty strategiczne dedykowane bezpośrednio poprawie jakości powietrza na obszarze miasta Olsztyna. Programy ochrony powietrza, tworzone przez Zarząd Województwa i określane w drodze uchwał przez Sejmik Województwa, mają na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu, natomiast działania określone w planach działań krótkoterminowych, mają na celu zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

Kwestia zakazu używania spalinowego sprzętu ogrodniczego (dmuchaw, kosiarek do trawy, itp), ze względu na ochronę powietrza, została uregulowana w ww. planach działań krótkoterminowych. Plany te tworzone są w związku z występowaniem ryzyka przekroczeń lub przekroczeniami określonych prawem poziomów substancji w powietrzu: poziomu dopuszczalnego, informowania i alarmowego w przypadku pyłu PM10 oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu zawieszonego w pyłe PM10, a także wskazują określone przypadki, kiedy stosowanie ww. urządzeń spalinowych jest zabronione.

Zakazy te obowiązują na terenie miasta Olsztyna w związku z wystąpieniem ryzyka przekroczenia lub przekroczeniem poziomu informowania ($100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – tzw. Poziom 2 w pdk) oraz wystąpieniem ryzyka przekroczenia lub przekroczeniem poziomu alarmowego ($150 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – tzw. Poziom 3 w pdk). Jednocześnie, zgodnie z zapisami zawartymi w pdk Straż Miejska prowadzi kontrole przestrzegania zakazu używania spalinowego sprzętu ogrodniczego, w dniach wystąpienia przekroczeń poziomów informowania oraz alarmowych pyłu PM10 na obszarze przekroczeń.

Realizacja działań naprawczych wynikających z programów ochrony powietrza przez samorządy gminne oraz inne podmioty wskazane w ww. dokumentach, dotyczących zmniejszania emisji powierzchniowej, liniowej i przemysłowej przyczyniają się sukcesywnie do zmniejszania przekroczeń poziomów zanieczyszczeń m.in. pyłem zawieszonym PM10 oraz benzo(a)pirenem.

Jakość powietrza w strefie miasto Olsztyn jest od paru lat na dobrym poziomie. Przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 wystąpiły ostatnio w 2014 r. Od roku 2015 nie zanotowano również przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Ponadto nie odnotowano ani razu w latach 2014-2019 przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5. Przeprowadzana corocznie przez GIOŚ ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim diagnoza istniejącego stanu w zakresie jakości powietrza na terenie strefy miasto Olsztyn wskazuje, że obszar ten klasyfikuje się do klasy A (poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego lub/i docelowego).

W oparciu o wyniki prowadzonego monitoringu jakości powietrza oraz rezultaty dotychczas wdrażanych działań stwierdzono, że realizowane do tej pory działania naprawcze stanowią adekwatne rozwiązanie do skali problemu jakości powietrza w mieście Olsztynie. Podstawowym źródłem emisji powodującej przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, a także docelowego benzo(a)pirenu jest ogrzewanie indywidualne oparte o paliwa stałe, wykorzystywane przez osoby fizyczne w celu dostarczenia ciepła do pomieszczeń mieszkalnych oraz ciepłej wody (tzw. źródła powierzchniowe – „niska emisja”). Emisja komunikacyjna, czyli emisja pochodząca ze spalania paliw płynnych – benzyny, oleju napędowego w pojazdach i innych urządzeniach napędzanych silnikami spalinowymi, w strefie miasto Olsztyn, w ogólnej emisji ww. zanieczyszczeń ma niski udział.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że istnieje również możliwość, aby postulowany zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw wprowadzili, w ramach swoich kompetencji Władze Miasta Olsztyna na nieruchomościach zarządzanych przez gminę. W myśl art. 3 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. 2020 r. poz. 1439, ze zm.) utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych, a także zapobiegają zanieczyszczaniu ulic, placów i terenów otwartych, w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości. Ponadto mając na uwadze art. 4 ust 2 pkt 1 lit. c ww. ustawy Rada gminy uchwała regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, będący aktem prawa miejscowego, który określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące wymagań w zakresie uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego. Powyższe zapisy wskazują zatem, że gmina ma możliwość wyznaczenia zasad utrzymania czystości na terenie nieruchomości zarządzanych przez gminę, w ramach własnych kompetencji. Przykładem może być zarządzenie Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy Nr 333/2020 z dnia 5 marca 2020 r. w sprawie zakazu stosowania dmuchaw na terenach m.st. Warszawy.

Zgodnie z powyższym uzasadnieniem Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego stoi na stanowisku, że petycję należy uznać za bezzasadną i nie uwzględnic żądań w niej zawartych o ewentualnym podjęciu w przyszłości prac nad aktualizacją programów ochrony

powietrza i dodaniu postulowanych zakazów decydować będą wyniki ocen rocznych jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim, przekazywanych Zarządowi Województwa przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska corocznie w terminie do dnia 30 kwietnia.